

433

GOUVERNEMENT VAN CURAÇAO

GOUVERNEMENTS-SECRETARIE

3 afdr
24/5

Aan Zijne Excellentie

den Minister van Koloniën

London W.l.

Uw nummer (letter):

Uw brief van:

Ons nummer:

2668/102 Willemstad, 2 Mei 1942

Onderwerp:

GEHEIM

Bijlagen:

433
201
5-42

Ter voldoening aan de toezegging gedaan bij mijn telegram van 29 April 1942 No.193 heb ik de eer Uwer Excellentie aan te bieden een voorloopig verslag van het voorgevallene in het Chinezenkamp alhier op den 20sten April 1942, waarvan mijn telegram No.177 t/m 179 van dienzelfden dag gewaagde.

-/BR/

De Gouverneur van Curacao,

Gelieve bij beantwoording da... en nummer te vermelden en in elken brief slechts EE... derwerp te behandelen.

POLITIE op CURACAO.

----- . -----

Afd. RECHERCHE en
VREEMDELINGDIENST.

----- . -----

Voorloopig verslag van het voorgevallene in
het Chineezenkamp, waarvan nog nader proces-
verbaal zal worden opgemaakt.-

R A P P O R T .

Op Maandag, 20 April 1942, te omstreeks 7 uur des voormiddags, begaf ik, Willem Johan van der KROEF, Hoofd-Inspecteur van Politie, tevens Hulp-Officier van Justitie op Curacao, mij naar het bij de C.P.I.M. in gebruik zijnde kamp te Suffisant, alwaar ongeveer 425 onwillige Chineesche schepelingen onder bewaking waren ondergebracht.

Ik had de opdracht ongeveer 85 dezer Chineezen na naamscontrole over te doen brengen naar een ander in de nabijheid gelegen kampement. Teneinde deze werkzaamheden te verrichten had ik te mijner beschikking een acht-tal beambten van de afdeling Vreemdelingendienst, te weten: den hoofd-agent DIJKSTRA, de agenten van Politie le klasse SCHOUWÉ en SUAREZ en de agenten van Politie Van de MAAREL, ROZIER, PLAZA, DE HASETH, en EVERTSZ. Tevens waren aanwezig een dertien-tal manschappen der Militaire Politie, te weten: de S.M.I. WAUBEN, de brigadiers VAN MAAREN, VISSER, VAN DEN HAM, THOMAS, VERZENDAAL, ELTING, MIER, VAN DER VEEN, TIEMENS, STARKEVELD, DA COSTA GOMEZ en de infanterist le klasse ONG A SWIE. Bovendien zouden bij het controleeren der Chineezen behulpzaam zijn W.INDEN, employé der C.P.I.M. en een aantal bewakers der C.P.I.M.

Voordat ik met mijn werkzaamheden begon liet ik eenige Politie mannen de slaaplocaliteiten doorzoeken, teneinde zeker te zijn, dat alle Chineezen zich bevonden op het open terrein, hetwelk omgeven was door een rasterwerk. Daarna betraden wij dit terreingedeelte en liet ik de toegangspoort open, alwaar zich een tweetal brigadiers opstelde. Ook aan de buitenachterzijde van de slaaplocaliteiten was een tweetal brigadiers opgesteld, daar zich aldaar eenige ramen bevonden. Bovendien bevonden zich nog nabij de poort een aantal C.P.I.M. bewakers en eenige Politie mensen, die zorg zouden dragen voor de personen, die in aanmerking kwamen voor overbrenging naar het nabij gelegen kamp.

-Vervolgens-

Vervolgens nam ik in het kampement achter een tafel plaats en liet mij door een der C.P.I.M.-beambten de kaarten met namen en foto's overhandigen van de Chineezzen, die gesepareerd moesten worden. Langs de slaapbarakken stonden binnen het kamp Politie-Militairen opgesteld, die met het front gericht stonden naar de Chineezzen, die aldaar zeer rustig aan het rondwandelen waren. Ik gaf daarop den Hoofd-Agent DIJKSTRA opdracht den Chineezzen te verzoeken een woordvoerder bij mij te sturen, teneinde duidelijk te maken wat onze bedoelingen waren. Even daarna kwam bij mij, geheel vrijwillig, een kort gezette Chinees, die zeer goed verstaanbaar Nederlandsch en gebroken Engelsch sprak. Deze man maakt in den beginne op mij een gunstige, rustige indruk, daar ons gesprek een zeer kalm verloop had. Ik deelde dezen Chinees toen mede, dat het de bedoeling was eenige van hen naar een ander kamp te brengen en dat zij in verband daarmee één voor één bij mij moesten komen. Ik verzocht hem tevens dit aan de andere Chineezzen mede te deelen. Ten overvloede vroeg ik hem nog of hij mij wel goed begreep, waarop hij bevestigend antwoordde. Wel stelde hij mij nog de vraag of de Chineezzen onder dwang aan boord gebracht zouden worden, waarop ik hem zeide dat ik daarvoor niet gekomen was. Deze man ging daarna terug naar de andere Chineezzen. Ik zag, dat hij met zijn landgenooten hierna een gesprek voerde, waaruit ik begreep dat hij mijn boodschap overbracht. Vervolgens kwam deze zelfde woordvoerder weer bij mij terug, waarop ik mededeelde, dat wij thans maar zouden beginnen. Ik vroeg hem zijn naamsopgaven, welke hij opgaf, waarna ik hem zeide dat hij op een aangewezen plaats voorloopig moest wachten. Deze man was namelijk een der Chineezzen, die gesepareerd moest worden. Na eenige stappen in de richting van de aangewezen plaats in gezelschap van den agent van Politie SCHOUWÉ te hebben gedaan, schreeuwde deze man luidkeels eenige voor ons onverstaanbare woorden. Direct na dit geschreeuw stormden al de wachtende Chineezzen gezamenlijk naar de tafel en naar de toegangspoort. Ik zag hierbij, dat de naar ons toestormende Chineezzen stukken ijzer, pijpen, steenen en stokken bij zich hadden en met deze voorwerpen boven hun hoofden zwaaiden. De aanval was zoo onverwachtsch en overdonderend, dat een georganiseerd tegenoptreden van Politiezijde op dat moment reeds onmogelijk was. Eenige der Chineezzen waren reeds

in gevecht met een der militairen en trachten hem met geweld de karabijn te ontrukken. Een der Politiemenschen kwam te vallen, waarna een aantal Chineezzen hem liggende op den grond met ijzeren pijpen slagen toebrachten. De toestand werd tengevolge van deze overmacht toen zoodanig, dat elke Politie-man voor lijfsbehoud moest vechten. Ik hoorde hierna een schot, welk schot echter geen uitwerking had op de Chineezzen. De Chineezzen slaagden er reeds gedeeltelijk in, zich door de toegangspoort naar buiten te werken. Ik zag, dat de Chineezzen toen zelfs in het bezit waren van een karabijn en een bajonet, welke wapenen zij eveneens tegen ons gebruikten. Naar gelang de Chineezzen ons omcirkelden werd onze toestand des te hachelijker, waarbij voor zelfbehoud verscheidene malen van de vuurwapenen werd gebruik gemaakt. Op een zekere oogenblik was de toestand zelfs zoodanig, dat wij de toegangspoort tengevolge van opeenhooping van Chineezzen daar terplaatse niet meer konden bereiken, zoodat wij ons omringd gevoelden door moordzuchtige tegenstanders. Het is dan ook uitsluitend aan het gebruik van de ons toen ter beschikking staande wapenen te danken, dat wij van den toestand meester konden blijven en ons zelf in veiligheid konden stellen. Hadden wij ons niet op zoodanige wijze tegen deze als razenden vechtende Chineezzen verdedigd, dan waren alle zich in het kamp bevindende politiemannen het slachtoffer van hun moordlust geworden.

Tengevolge van ons krachtdadig optreden retireerden tenslotte bedoelde Chineezzen, waarna ik bemerkte dat er verschillende dooden en gewonden op de plaats van het gevecht lagen.

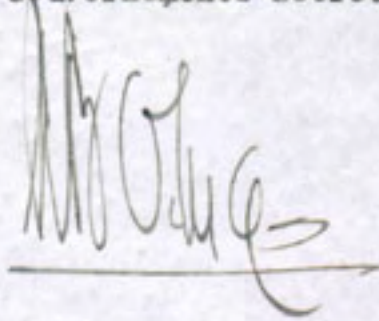
Het aantal dooden der Chineezzen bedroeg twaalf, het aantal gewonde Chineezzen 44, waarvan 6 zeer licht gewond.

Van Politiezijde waren zwaar gewond de brigadier TIEMEND en de agent van Politie 1e klasse SCHOUWE; de agenten HASETH en EVERTSZ hadden bovendien elk een niet gevaarlijke bajonetwonde bekomen. Ook de bewaker der C.P.I.M. genaamd SCHOONHOVEN, bekwam een zeer ernstige hoofdwonde welke was toegebracht door een klewang, welke een der Chineezzen tijdens het gevecht bemachtigd had.

Nadat ik opdracht had gegeven de gewonden naar de ziekenhuizen te

vervoeren, stelde ik mij in verbinding met den Commandant der Militaire Politietroepen, wien ik het gebeurde mededeelde. Na eenige tijdsverloop arriveerde de laatstgenoemde ter plaatse, die vervolgens de leiding op zich nam, waarna het separeren der Chineezzen zonder verdere incidenten werd volbracht.

Willemstad, 23 April 1942,
De Hoofd-Inspecteur van Politie,
(get) W.J. van der Kroef.
Voor afschrift:
De Gouvernements-Secretaris,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'W.J. van der Kroef', written over a horizontal line. The signature is cursive and somewhat stylized.